

6. Иванов, С. А. Организация преподавания медиаобразовательных дисциплин в системе последилового педагогического образования / С. А. Иванов // Образовательные технологии XXI века: информационная культура и медиаобразование. ОТ'12: материалы междунар. науч.-практ. конф. / под ред. С. И. Гудиной, К. М. Тихомировой, Д. Т. Рудаковой. – М.: Мнемозина, 2012. – С. 114–117.

7. Педагогические аспекты формирования медийной и информационной грамотности. – М.: Ин-т ЮНЕСКО по информационным технологиям в образовании, 2012. – 140 с.

8. Федотова, Л. Н. Социология рекламной деятельности / Л. Н. Федотова. – М.: Гардарики, 2002. – 272 с.

9. Халперн, Д. Психология критического мышления / Д. Халперн. – СПб.: Питер, 2000. – 512 с.

УДК 32.019.51

С. В. Венідзіктаў

Магілёўскі інстытут МУС (Беларусь)

ГРАМАДСКАЕ ВЯШЧАННЕ Ў ЕЎРАЗІЙСКІМ ЭКАНАМІЧНЫМ САЮЗЕ

Артыкул прысвечаны аналізу рэалізацыі ў краінах – удзельніцах Еўразійскага эканамічнага саюза прынцыпаў грамадскага вяшчання як аднаго з рэсурсаў камунікацыйнай інтэграцыі. Разглядаюцца заканадаўчыя, палітычныя, эканамічныя і сацыяльныя бар'еры стварэння класічнай «еўрапейскай» мадэлі грамадскага вяшчання ў Арменіі, Беларусі, Расіі, Казахстане і Кыргызстане.

Public broadcasting in the Eurasian Economic Union

The article analyzes the implementation in the member states of the Eurasian Economic Union the principles of public service broadcasting as one of the communication integration resources. We consider the legislative, political, economic and social barriers to the creation of the classical «European» model of public service broadcasting in Armenia, Belarus, Russia, Kazakhstan and Kyrgyzstan.

У Еўразійскім эканамічным саюзе адсутнічае адзінства ў разуменні прынцыпаў функцыянавання СМІ, недасягальнай на дадзеным этапе эвалюцыі медыякамунікацыйных працэсаў выглядае і ўніфікацыя інфармацыйнай прасторы. Для каардынацыі актыўнасці СМІ ўяўляецца неабходным вызначыць актуальны стан медыйнай прасторы ў крытычна важных для інтэграцыі абласцях, сярод якіх асаблівае месца займае грамадскае вяшчанне. Грамадскае вяшчанне з'яўляецца «ўніверсальным з пункту гледжання зместу і доступу, гарантуе рэдакцыйную незалежнасць, прапануе мноства праграм і паслуг, якія задавальняюць запыты ўсіх груп насельніцтва, і нясе адказнасць перад усім

грамадствам» [6]. У тым ці іншым выглядзе падобны тып СМІ прысутнічае больш чым у 40 краінах свету (Аўстралія, ЗША, Канада, Германія, Швецыя, Нарвегія, Японія і інш.).

Як паказвае вопыт еўрапейскага інфармацыйнага ўзаемадзеяння, а таксама дзейнасць міждзяржаўных СМІ ў СНД і Саюзе Беларусі і Расіі, менавіта грамадскае вяшчанне валодае найбольшым інтэграцыйным патэнцыялам у міждзяржаўных структурах. Асаблівую актуальнасць дадзенае пытанне набыло ў кантэксце інфармацыйнай інтэграцыі дзяржаў Еўразійскага эканамічнага саюза: Арменіі, Беларусі, Расіі, Казахстана, Кыргызстана. Стварэнне еўразійскага грамадскага інфармацыйнага канала стала адной з прапаноў, выказаных удзельнікамі дыскусіі па інфармацыйнай палітыцы ў ЕАЭС, якая адбылася ў студзені 2016 г. у Інтэграцыйным клубе пры старшыні Савета Федэрацыі РФ [8]. Неабходнасць стварэння адзінай інфармацыйнай прасторы ў ЕАЭС, а ў яго структуры – грамадскага вяшчання, была прызнана і ўдзельнікамі VIII Форуму еўрапейскіх і азіяцкіх медыя (ФЕАМ-2015), які адбыўся ў Маскве ў лістападзе 2015 г. [10].

З улікам таго, што ЕАЭС пазіцыянуецца як аб'яднанне эканамічнае, а не палітычнае, у яго рамках цалкам можа быць рэалізавана заходняя мадэль грамадскага вяшчання, што мае 4 інтэграцыйныя фактары: 1) заканадаўчая база (Каралеўская хартыя ў Велікабрытаніі, Закон аб грамадскім вяшчанні ў ЗША і г. д.); 2) кантроль з боку грамадзянскай супольнасці; 3) фінансаванне, якое выключае магчымасць камерцыялізацыі; 4) максімальнае задавальненне аўдыторных інтарэсаў. Агульныя прыкметы, уласцівыя грамадскаму вяшчанню, па-рознаму рэалізуюцца ў розных дзяржавах ЕАЭС.

У Арменіі грамадскае вяшчанне ў большай ступені, чым у іншых дзяржавах ЕАЭС, адпавядае «класічнай» мадэлі. Заканадаўчыя асновы яго функцыянавання выкладзены ў Законе Рэспублікі Арменія «Аб тэлебачанні і радыё», у якім пазначана, што такі тып СМІ закліканы, у першую чаргу, забяспечваць канстытуцыйныя правы грамадзян: «правы свабодна атрымліваць палітычную, эканамічную, адукацыйную, культурную, дзіцяча-юнацкую, навукова-асветніцкую інфармацыю, інфармацыю аб армянскай мове і гісторыі, спартыўную, забаўляльную і іншую важную і значную для грамадства інфармацыю» [2]. Грамадскае тэлебачанне Арменіі «Айлур 1» з 2000 г. працуе ў Аўстраліі, ЗША і Канадзе, міжнародны канал «Armenia 1» зараз вяшчае па ўсім свеце. З 2007 г. дзейнічае другі канал грамадскага тэлебачання – «Ararat», арыентаваны на культурны кантэнт.

Аднак, як паказвае аналіз артыкула 28 Закона «Аб тэлебачанні і радыё» [2], патрабаванні да праграмнай палітыкі грамадскіх вяшчальнікаў ў Арменіі практычна не адрозніваюцца ад агульных рэкамендацый, актуальных для СМІ

іншых форм уласнасці. Незалежны маніторынг, праведзены кампаніяй BBC, паказаў, што больш чым палова вяшчання канала «Айлуր 1» адводзіцца забяўляльным праграмам, арыентаваным на атрыманне прыбытку [12]. З аднаго боку, арыентацыя на запыты масавай аўдыторыі дазваляе каналу захоўваць высокія рэйтынгі, з другога боку – супярэчыць задачам грамадскага канала. Інфармацыйна-аналітычны кантэнт «Айлуր 1» складае каля 15 % вяшчання, уключаючы выпускі навін, аналітычныя рэпартажы, сацыяльна-палітычныя праекты, праграмы аб рабоце парламента. Яшчэ каля 35 % праграмнай структуры займаюць культурна-асветніцкія праекты [1].

Сярод прынцыпаў вяшчання грамадскага тэлебачання Арменіі – адказнасць у выбары матэрыялу, патрабаванне да чысціні мовы, разнастайнасць тэматыкі, фарміраванне эфірнай палітыкі з улікам адрозненняў рэгіянальных аўдыторый (гарадскія/сельскія раёны, тэрыторыя Арменіі/за межамі). Грамадскае радыё Арменіі распаўсюджвае грамадска-палітычныя, інфармацыйныя, культурна-забяўляльныя, спартыўныя і музычныя праекты ў частотным радыёэфіры, праз кабельную радыёсетку, інтэрнэт і спадарожнікавае вяшчанне. Для радыё характэрны рэжым мультыкультурнай талерантнасці: вяшчанне вядзецца на 15 мовах, уключаючы мовы нацыянальных меншасцей. У краіне дзейнічае Савет грамадскага тэлебачання і радыё, а таксама Савет грамадскага тэлебачання, у склад якіх уваходзяць аўтарытэтныя ў сферы СМІ асобы.

Нягледзячы на фармальную адпаведнасць рэдакцыйнай палітыкі грамадскіх вяшчальнікаў Арменіі агульным стандартам падобнага тыпу СМІ, прынятым у еўрапейскіх дзяржавах, нельга весці размову аб іх сапраўднай незалежнасці: артыкулам 35 Закона «Аб тэлебачанні і радыё» [2] прама прадугледжаны механізм дзяржаўнага фінансавання, што прадугледжвае ўскосную падсправаздачнасць ураду. Да таго ж, у Арменіі, нягледзячы на заканадаўчую забарону для палітычных партый валодаць тэлевізійнымі каналамі, найбольш уплывовыя вяшчальнікі дэ-факта кантралююцца палітычнымі коламі. Напрыклад, агульнанацыянальны канал «Еркір Медыя ТБ», звязаны з Армянскай рэвалюцыйнай федэрацыяй (нацыяналістычная партыя з сацыялістычнымі поглядамі). Тэлеканал «Кентрон ТБ», вядомы сваімі палітычнымі праектамі, апасродкавана кантралюецца кіраўніцтвам партыі «Квітнеючая Арменія». Канал «Арарат ТБ» звязаны з кіруючай «Рэспубліканскай партыяй Арменіі» [13].

Арганізацыя Human Rights Watch у апублікаванай на пачатку 2016 г. справаздачы [11] выказала таксама занепакоенасць пераходам Арменіі на лічбавае вяшчанне: новы фармат з'яўляецца недаступным для рэгіянальных

вяшчальнікаў, што ў перспектыве прывядзе да яшчэ большай цэнтралізацыі масавай інфармацыі і да зніжэння індэксу свабоды слова ў краіне.

Як і ў Арменіі, у Расійскай Федэрацыі грамадскае тэлебачанне падсправаздачна ўраду, больш за тое, акрамя механізму фінансавання, прадугледжаны і нападзяржаўныя кіруючыя структуры. Урад як заснавальнік ГТР – грамадскага тэлебачання Расіі – фармальна перадае кіруючыя функцыі наглядальнаму савету, генеральнаму дырэктару, рэвізійнай камісіі і Савету па выкарыстанні мэтавага капіталу, кантрольныя функцыі – Савету па грамадскім тэлебачанні [9]. Класічная трыяда В. Румпхорста, якая апісвае «ідэальнае» грамадскае вяшчанне (фінансаванне грамадствам, кантроль з боку грамадства, служэнне інтарэсам грамадства), у Расіі не рэалізуецца ў поўным аб'ёме, што прадвызначае дыскусію ў акадэмічным асяроддзі па пытанні «ці лічыць расійскае грамадскае вяшчанне грамадскім?». ГТР можна разглядаць як грамадска значны федэральны інфармацыйны праект, які задавальняе патрэбы шырокіх аўдыторных груп у сацыяльна значнай інфармацыі, аднак пазбаўлены дзейсных механізмаў удзелу грамадзян у фарміраванні праграмнай палітыкі, а таксама фінансавай самадастатковасці. У рамках існуючага прававога поля, эканамічных і медыйных рэалій трансфармацыя грамадскага вяшчання Расіі ў яго еўрапейскую разнавіднасць не ўяўляецца дасягальнай. Для прыкладу, пасля першага года працы, калі былі атрыманы бюджэтныя 20 млрд рублёў на развіццё вяшчання, ГТР сутыкнулася з праблемай збору сродкаў ад грамадскасці (за год было сабрана толькі 50 тыс. рублёў) [5].

Разгледжаны ў Расіі ў 2012 г. законапраект аб стварэнні грамадскіх СМІ выклікаў шэраг пытанняў і прэтэнзій сярод спецыялістаў, знаёмых з сусветнай практыкай функцыянавання грамадскіх вяшчальных служб, а таксама паказаў адсутнасць цікавасці з боку грамадзян: «У Расіі выразна праявіліся сацыяльная інертнасць, дэфіцыт грамадзянскасці < ...>. У выніку, рашэнне аднаго з найважнейшых пытанняў, якое вызначае далейшы стан медыясферы краіны, яе магчымае аздараўленне, было пакінута грамадзянскай супольнасцю на водкуп дзяржчыноўнікам з уласцівым ім менталітэтам і інтарэсамі» (пераклад наш. – С.В.) [3, с. 83].

Тэлеканал «Расія-Культура», блізкі па канцэпцыі вяшчання грамадскаму, такім таксама не з'яўляецца з прычыны дзяржаўнага фінансавання і вузкасці праграмнай палітыкі. У 2011–2012 гг. у Расіі была спроба арганізацыі Сеткавага грамадскага тэлебачання, ідэі якога ўтрымліваліся ў Хартыі грамадскага тэлебачання (2011 г.), аднак пасля прэзідэнцкіх выбараў 2012 г. праект быў закрыты. З 2012 г. праваабарончая арганізацыя «За правы чалавека» ажыццяўляе інтэрнэт-трансляцыю тэлеканала «Аб'яднанае грамадзянскае тэлебачанне»; канал арыентаваны на асвятленне прыкладаў грамадзянскай

актыўнасці насельніцтва і барацьбу за грамадзянскія правы, што адпавядае патрэбам дэмакратычнага грамадства, але звужае аўдыторыю (грамадскае вяшчанне павінна быць арыентавана на максімальна шырокі ахоп грамадзян). У Санкт-Пецярбургу дзейнічае грамадска-палітычны інфармацыйны тэлеканал кругласутачнага вяшчання «ВОТ», для якога характэрны інтэрактыўнасць, вострая дыскусійнасць і арыентацыя на палітычны дыскурс.

У такой сітуацыі ролю грамадскага тэлебачання ў Расіі выконвае «неграмадскі» прыватны вяшчальнік «Дождж» (кругласутачны інфармацыйны тэлеканал, вядомы незалежнай пазіцыяй у асвятленні пратэстнага руху ў Расіі 2011–2013 гг., «Балотнай справы» і іншых вострых палітычных падзей). У дачыненні да «Дажджу» ўпершыню ў расійскай медыйнай практыцы быў рэалізаваны механізм грамадскага фінансавання: у 2014 г., калі з-за фінансавых цяжкасцей узнікла пагроза закрыцця канала, быў абвешчаны тыднёвы марафон «Падтрымай дождж!», сродкаў ад якога хапіла на падаўжэнне вяшчання на 50 сутак [4]. У першай палове 2015 г., калі з-за ўнясення паправак у расійскае медыйнае заканадаўства канал пазбавіўся рэкламнага бюджэту, «Дождж» практычна цалкам фінансаваўся за кошт аўдыторыі.

Сітуацыя з грамадскім вяшчаннем на медыйным рынку Расіі, такім чынам, характарызуецца наяўнасцю значных супярэчнасцей: СМІ гатовы працаваць у новым фармаце, аўдыторыя гатова фінансаваць сацыяльна значныя інфармацыйныя праекты, аднак дзяржавай не створаны эфектыўны механізм (у першую чаргу у прававой і ў палітычнай сферах), які дазваляе аб'яднаць гэтыя тэндэнцыі.

Калі ў Арменіі і Расіі існуе нагода для дыскусіі, ці лічыць асобныя СМІ грамадскімі, то ў Беларусі такая дыскусія не ўяўляецца магчымай. Развіццё грамадскіх СМІ ў рэспубліцы шмат у чым стрымліваецца адсутнасцю заканадаўчых норм, якія рэгулююць стварэнне і дзейнасць падобных медыя, г. зн. іх прававой базы, механізмаў кіравання і фінансавання, асноўных прынцыпаў фарміравання праграмнай палітыкі (актыўны ўдзел аўдыторыі). У Законе «Аб сродках масавай інфармацыі» не згадваюцца грамадскія функцыі журналістаў і СМІ. Незалежныя СМІ ў рэспубліцы нешматлікія; ні ў адным з медыйных сектараў у цяперашні час мы не можам казаць аб наяўнасці СМІ, тыпалагічна блізкіх да грамадскіх.

У Казахстане стварэнне паўнаўладнага грамадскага вяшчання таксама не ўяўляецца магчымым у бліжэйшай перспектыве, што абумоўлена дзяржаўнай манапалізацыяй сферы масавай інфармацыі, вузкасцю рэкламнага рынку, спецыфічным характарам узаемадзеяння СМІ і аўдыторыі. У 2012 г. ініцыятыва стварэння ў краіне грамадскага тэлебачання, якое прадаставіла б магчымасць быць пачутымі арганізацыям трэцяга сектара, была разгледжана ў

парламенце, аднак практычных мер не было. Казахстанскі тэлеканал «Еўразія» ў асноўным запаўняе эфір рэтраслюемым расійскім кантэнтам, захоўваючы ў інфармацыйных праграмах пазіцыі і ацэнкі Расіі ў дачыненні да сусветных падзей. Канал «Казахстан», арыентаваны на нацыянальную мову і мясцовы медыйны прадукт, карыстаецца папулярнасцю ў сельскіх раёнах. Зараз функцыю, аналагічную расійскаму каналу «Дождж», у Казахстане выконвае кругласутачны тэлеканал навін «24 KZ», вяршанне якога з'яўляецца найбольш апэратыўным і аб'ёмным з пазіцыі фарміравання парадку дня, аднак не адрозніваецца вострымі і дыскусійнасцю закранаемых тэм.

У Кыргызстане грамадская мадэль вяршання, якая рэалізуецца з 2011 г., калі быў прыняты Закон «Аб Грамадскай тэлерадыёвяшчальнай карпарацыі Кыргызскай Рэспублікі» (ГТРК), таксама мае нацыянальныя асаблівасці. ГТРК зараз аб'ядноўвае тэлеканалы «Баластан», «Музыка», «Грамадскі першы канал», «Маданіят», «Спорт», радыёстанцыі «Кыргызаў Радыёсу», «Бірынчы Радыё», «Мін Кыял FM», «Тункү Бялявымі», «Балдар FM», а таксама Рэспубліканскі радыётэлецэнтр і студыю «Кыргызтелефільм», што робіць яе найбольш значным удзельнікам рынку СМІ краіны. Пры ГТРК з 2014 г. функцыянуе Рэспубліканскі вучэбны цэнтр медыякамунікацый, які рыхтуе спецыялістаў-практыкаў для працы ў СМІ. Фінансуецца ГТРК пераважна са сродкаў рэспубліканскага бюджэту, а не за кошт грамадскіх унескаў і ахвяраванняў, што не дазваляе казаць пра яе як пра «традыцыйнага» грамадскага вяшчальніка. Як паказана ў справаздачы за 2015 г. праваабарончай арганізацыі Freedom House, «падчас перадвыбарчай кампаніі ГТРК моцна “прасоваў” прэзідэнцкую партыю, у той час як дзейнасць іншых партый асвятлялася мала, а калі асвятлялася, часта ў неспрыяльным ракурсе. <...> Хоць канал стаў празрысцей, ён не дасягнуў аб'ектыўнай журналістыкі і не гарантуе крытычных кропак гледжання ў дачыненні да палітыкі ўрада» (пераклад наш. – С.В.) [7]. Яшчэ адзін тэлевізійны праект, які прэтэндуе на статус грамадскага, рэалізуецца ў Кыргызстане з 2007 г.: канал ЭлТР, які першапачаткова меў статус абласнога, цяпер прапануе 17 гадзін грамадска-палітычнага, культурнага і адукацыйнага вяршання ў суткі (пераважна на нацыянальнай мове). Зыходзячы з таго, што аднымі з асноўных задач грамадскага вяршання Кыргызстана названы фарміраванне адзінай інфармацыйнай прасторы рэспублікі, а таксама распаўсюджванне максімальна аб'ектыўнай інфармацыі аб унутранай і знешняй палітыцы дзяржавы, дадзены медыярэсурс правамерна разглядаць у якасці найбольш перспектыўнай платформы інфармацыйнай інтэграцыі Кыргызстана ў прастору ЕАЭС.

Такім чынам, грамадскае вяршанне з'яўляецца сферай, якая вызначае рэалізацыю інтэграцыйнага патэнцыялу СМІ ў прастору еўразійскай

камунікацыі. Пры гэтым класічная мадэль грамадскіх СМІ не рэалізаваная ні ў адной з дзяржаў Еўразійскага эканамічнага саюза, што стрымліваецца адсутнасцю заканадаўчых нормаў, якія рэгулююць стварэнне і дзейнасць падобных медыя, механізму кіравання, механізму фінансавання, прынцыпаў фарміравання праграмнай палітыкі.

Спіс асноўных крыніц

1. Абашина, Е. В. Актуальные тенденции в эфире общественного телевидения Закавказья: сравнительный анализ особенностей программной политики телеканалов «Ичтимаи ТВ» (Азербайджан), «Айлур 1» (Армения) и «Пирвели архи» (Грузия) в 2011 г. и 2014 г. [Электронный ресурс] / Е. В. Абашина // Медиаскоп: Электронный научный журнал факультета журналистики МГУ им. М. В. Ломоносова. – Режим доступа: <http://www.mediascope.ru/node/1767>. – Дата доступа: 25.03.2016.

2. О телевидении и радио [Электронный ресурс] : Закон Респ. Армения, 09нояб. 2009 г. / Парламент Республики Армения: официальный сайт. – Режим доступа: <http://www.parliament.am/legislation.php?sel=show&ID=1464&lang=rus>. – Дата доступа: 24.04.2016.

3. Короченский, А. П. Медиаобразование и формирование гражданственности россиян: проблемы и перспективы / А. П. Короченский // Современное состояние медиаобразования в России в контексте мировых тенденций : междунар. науч. конф., Таганрог, 6–7 сент. 2012 г. / Рос. ин-т культурологии ; отв. ред. К. Э. Разлогов, А. В. Федоров. – М., 2012. – С. 82–86.

4. Марафон в поддержку Дождя [Электронный ресурс] / Телеканал «Дождь»: официальный сайт. – Режим доступа: <https://tvrain.ru/sos/>. – Дата доступа: 27.04.2016.

5. Общественное телевидение – это чудо, его надо сохранить [Электронный ресурс] / Телеканал «Дождь»: официальный сайт. – Режим доступа: https://tvrain.ru/teleshows/here_and_now/obschestvennoe_televidenie_eto_chudo_ego_nado_sohranit_otr_s_moglo_sobrat_tolko_50_tysjach_iz_20_millionov_rublej-361018/. – Дата доступа: 27.04.2016.

6. Рекомендация 1641 (2004) Парламентской Ассамблеи Совета Европы «Об общественном вещании» [Электронный ресурс] / Институт проблем информационного права. – Режим доступа: http://www.medialaw.ru/laws/other_laws/european/rec1641-2004.htm. – Дата доступа: 11.06.2015.

7. Свобода слова в Кыргызстане: почти все СМІ зависят от мнения власти [Электронный ресурс] / KYRGYZTODAY.KG: информационный портал. – Режим доступа: <http://kyrgyztoday.kg/ru/?p=2617>. – Дата доступа: 28.04.2016.

8. Ставка на кадры [Электронный ресурс] // ФГБУ Редакция «Российской газет». – Режим доступа: <http://www.rg.ru/2016/01/28/zasedanie-site.html>. – Дата доступа: 01.02.2016.

9. Устав АНО «Общественное телевидение России» от 12.09.2012 № 1679-р. [Электронный ресурс] / Интернет-портал «Общественное телевидение России». – Режим доступа: <http://www.otr-online.ru/resources/userFiles/documents/a1bc7d0b48.pdf>. – Дата доступа: 27.04.2016.

10. Участники ФЕАМ-2015 считают необходимым создать в ЕАЭС единое информационное пространство [Электронный ресурс] // БЕЛТА. Новости Беларуси. Бе-

лорусское телеграфное агентство. – Режим доступа: <http://www.belta.by/society/view/uchastniki-feam-2015-schitajut-neobhodimym-sozdat-v-eaes-edinoe-informatsionnoe-prostranstvo-169754-2015/>. – Дата доступа: 01.02.2016.

11. Freedom of Expression [Electronic source] / Human Rights Watch: official site. – Mode of access: <https://www.hrw.org/world-report/2016/country-chapters/armenia#eaa21f>. – Date of access: 17.04.2016.

12. Needs Assessment of Armenia's Public Television Company. A BBC World Service Trust Report commissioned by the OSCE Office in Yerevan [Electronic source] / OSCE: official site. – Mode of access: <http://www.osce.org/yerevan/34537?download=true>. – Date of access: 25.04.2016.

13. 2016 год: неустойчивый период для армянских СМИ [Электронный ресурс] / openDemocracy: независимая глобальная медиаплатформа. – Режим доступа: <https://www.opendemocracy.net/od-russia/gegham-varpanyan/2016-god-armenia>. – Дата доступа: 17.04.2016.

УДК 371.486

E. A. Vyzulin

Nizhny Novgorod academy of the Ministry of Internal Affairs of Russia

**PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL FEATURES
AND VALUE ORIENTATIONS OF MODERN STUDENTS
(for example, employees of Internal Affairs Agencies)**

The article describes the value orientation and psychological and pedagogical features of training of employees of internal Affairs agencies in higher education institutions. Assesses the legal basis of formation of professional ethical culture.

Психолого-педагогические особенности и ценностные ориентации современных студентов (на примере сотрудников органов внутренних дел)

В статье описываются ценностные ориентации и психолого-педагогические особенности подготовки сотрудников органов внутренних дел в высших учебных заведениях. Оценивается правовая основа формирования профессиональной этической культуры.

Based on the priorities of protecting life and health, rights and freedoms, lawful interests of individuals, uphold the rule of law, based on human and moral values, the society makes high demands on the moral standing of a law enforcement officer, professional ethical requirements for official and off-duty behavior, which leads to the formation of professional and ethical standard of conduct.

Analysis of normative-legal acts of the Russian Federation provides insight into the recommendations to the ethical rules of conduct for law enforcement officials (police), namely, that they must refrain from: